

UVOD

Ekonomija ne funkcionira logikom laika.

Čemu ovakva analiza, reći će prije svega moje kolege ekonomisti, pored SWOT analize, situacione analize i drugih. Prvo je ovo, od logičnih pitanja, koje bi se nametnulo i meni i, vjerujem, svakojem drugom poznavao prilika u ekonomiji.

Dva su razloga.

Prvo. Slušamo, naročito u vrijeme pred svake izbore, bruku loših prijedloga i raznih savjeta, većinom političara i njihovih poslušnika ekonomista, čime da se bavimo mi u RS i BiH, da bi nam bilo bolje, tj. da bi krenuli naprijed. Poljoprivreda daka-ko prednjači?

Obično većina predlagača polazi isključivo od političkih procjena. Zrelih ekonomskih do sada nismo vidjeli da je bilo, ili je bilo veoma malo. Dakle, ekonomske vizije nigdje. Zaboravlja se, da zrele ekonomije nema bez analize svih faktora uticaja u ekonomiji, a ne samo pojedinih.

Kod toga zamislimo samo jednog zidara, krojača, mesara, ili radnika u tvornici da obavlja radne zadatke bez alata. Naravno da je to nemoguće, tj. loše izvodljivo.

Eto, takođe je nemoguće i ekonomiju voditi kvalitetno, bez odgovarajućeg alata. Alat ekonomista su razne analize. Zbog toga je nastala i ova analiza. Čamber'S ekonomsko-društveno-socijalna analiza morala je nastati, u nedostatku rada ekonomskih instituta ili drugih ustanova, kojima je uloga da vrše ovakve analize. RS ima Odbor za ekonomske nauke pri Akademiji nauka i umjetnosti, ali je prvi okrugli sto održao tek 2013.godine. Da li je bilo još, nije poznato.

Dakle, većinom su to do sada kod nas u RS bile sve površne analize i prijedlozi, jer niko ne daje uporedne pokazatelje i niko se do sada, apsolutno niko, već dugo vremena, čak ni od ekonomista, nije osvrtao na ono osnovno u ekonomiji, prvi i osnovni ekonomski zakon, zakon oskudnosti, te oportunistički trošak koji iz toga proizilazi.

Ekonomski zakon nije društveni zakon, pa da se može mijenjati kako se kome prohtije. To je zakon koji traje milionima godina i još će toliko trajati koliko bude i priroda i društvo trajalo i po kojima se mora ponašati, ako se želi uspjeh.

Iskreno, najviše me je razočaralo i iznenadilo kolebljivo i neaktivno ponašanje ekonomista koji primaju debele novce kao savjetnici, ili na drugim dobro plaćenim poslovima (fakulteti). Trebala bi ih biti sramota da nezaposleni, koji ne primaju ni marke plate, ili drugih primanja, završavaju od njih nekvalitetno urađen, njihov posao.

Drugo. Svjedoci smo da je svake godine sve više i više nezaposlenih u našoj zemlji, što je očito da dosadašnji rad ekonomije i politike ne valjaju i da treba nešto učiniti hitno da se to iz osnova promijeni.

Pokušali smo sa ovom analizom, da skrenemo pažnju na neke ekonomske stvari, na veoma pogubnu ekonomsku izdaju od strane najodgovornijih, na koje se do sada nije obraćala dužna pažnja, da bi se ekonomska situacija iz osnova prvo shvatila, a onda mijenjala u korist zaposlenosti. Mora se shvatiti realno i kompletno sadašnja situacija da bi se moglo planirati u buduće.

Japan planira radnje za stotinu godina u napred u oblasti nogometa.

Norveška je zaključila da bi 2054.godine mogla zbog nečega imati problema i već sada na to reaguje.

Moramo se i mi naučiti planirati i realno sagledavati stvari, jer do sada toga kod nas nije bilo.

Vjerojatno se nekima neće sviđjeti naziv analize, ali to je već manji problem.